

قرآن نه فقط کتاب فقه، بلکه کتاب زندگی است

حجت الاسلام محمدعلی مهدوی راد در برنامه تلویزیونی دارالعلم گفت: قرآن، دقیق ترین سند سبک زندگی سالم و مومنانه است.

حجت الاسلام محمدعلی مهدوی راد در برنامه تلویزیونی دارالعلم گفت: قرآن، دقیق ترین سند سبک زندگی سالم و مومنانه است.

به گزارش خبرگزاری مهر، حجت الاسلام محمدعلی مهدوی راد قرآن پژوه برجسته معاصر و استاد گروه قرآن و حدیث دانشکده الهیات دانشگاه تهران در برنامه تلویزیونی دارالعلم به بررسی نقش قرآن در زندگی معاصر و آسیب شناسی نگاه سطحی به کتاب آسمانی مسلمانان پرداخت.

جایگاه قرآن در زندگی امروز

حجت الاسلام مهدوی راد در پاسخ به پرسش نخست کارشناس برنامه درباره جایگاه واقعی قرآن در زندگی مسلمانان امروز، گفت: «سؤال سختی است و پاسخ به آن شاید از خود سوال هم دشوارتر باشد. آیا ما با قرآن زندگی می کنیم یا تنها از آن برای تبرک و شعار بهره می جوییم؟

وی قرآن را سازنده ترین، مهم ترین و دقیق ترین سند زیست سالم و مؤمنانه دانست و تصریح کرد: قرآن سند مسلمانی ماست و ما بر اساس چشم انداز نهایی و کلی قرآن، با این کتاب آسمانی، دوگونه انس و تعامل می توانیم داشته باشیم که مواجهه با آن، دقیقاً براساس جایگاهی که قرآن در زندگی و ذهن و زبان ما دارد، تبیین می شود.

این قرآن پژوه ادامه داد: اولین مورد، انس تمدنی، علمی، دانشی و فکری با قرآن است؛ همانند یک فقیه، متکلم یا فیلسوفی که به قرآن مراجعه و دیدگاه های فقهی خود را از آن استخراج می کند و دیگری انس هدایت پذیرانه، هدایت جویانه است که در حوزه عمل، تعامل و زیست مومنانه به ما جواب می دهد.

وی افزود: ما بر این باوریم که قرآن کتاب هدایت است و زبان آن نیز هدایتگر است، این امر بدان معناست که در مسیر زندگی و هدایت به قله های معرفت و انسانی، زندگی کردن و کرامت، قرآن دست همه انسان ها را می گیرد.

نقش تمثیل های قرآنی در هدایت انسان

مهدوی راد در ادامه تمثیل های قرآنی را از معارف بسیار لطیف، آموزنده و جهت دهنده در قرآن عنوان کرد و با اشاره به تمثیل «انزال باران» گفت: «همان طور که باران بر زمین می بارد و هر گودال به اندازه خود از آن بهره می برد، هدایت افراد براساس آموزه های قرآنی برای همگان است و قرآن نیز برای همه انسان ها نازل شده اما هر کس به اندازه ظرفیت درونی اش از آن بهره مند می شود». این نگاه، مخاطب را به درون خود می برد تا ببیند چقدر برای دریافت معارف وحی آماده شده و آمادگی هدایت یابی را در خود ایجاد کرده است.

این اندیشمند علوم اسلامی با تأکید بر اینکه زندگی با زیست قرآنی، انبار معلومات نمی خواهد خاطر نشان کرد: برای زندگی قرآنی، همین که در حد متن عربی قرآن به زبان مقصد فهمیدنی باشد کافی است. براساس دیدگاه ائمه معصومین (ع) ما باید به قرآن مراجعه و در آیات آن تعقل کنیم. بسیاری از ما صرفاً با ظاهر قرآن مأنوس هستیم، درحالی که قرآن آمده تا سبک زندگی ما را بسازد و تغییر دهد.

نسبت قرآن با نظام فقهی

یکی از محورهای کلیدی گفت وگو با این قرآن پژوه، بررسی نسبت قرآن با نظام فقهی بود و اینکه آیا قرآن صرفاً منبعی برای استنباط احکام است؟ دکتر مهدوی راد در این زمینه با ارجاع به تقسیم بندی های تاریخی آیات قرآن، به ویژه در قرون اولیه اسلامی، تأکید کرد: نگاه محدود به «آیات الاحکام» یک خطای رایج است؛ زیرا قرآن نه فقط کتاب فقه، بلکه کتاب زندگی است، گرچه فقه بخشی از آن است اما نباید به تمامیت قرآن تقلیل یابد.

این پژوهشگر نامدار علوم قرآنی افزود: برخی از علمای شیعه، به ویژه شهید ثانی معتقد بودند تعداد آیات الاحکام بسیار بیشتر از چیزی است که در نگاه سنتی مطرح می شود؛ اما فراتر از آن، آیات اخلاقی، اجتماعی، تربیتی و قصصی قرآن، اساساً برای «ساختن انسان و جامعه مؤمنانه» و نه فقط برای فتوا نازل شده اند.

سنت، مبین آیات الهی

مهدوی راد درباره نسبت سنت و قرآن با استناد به برخی روایات گفت: سنت، مبین آیات الهی است که در کنار قرآن، نقشه راه و نتایج آن را نشان می دهد.

این استاد علوم قرآن و حدیث، در ادامه به جایگاه عقل در تفسیر قرآن پرداخت و ضمن تأیید اینکه در سنت اسلامی به اهمیت عقل به شدت تأکید شده است تأکید کرد: عقل در قرآن نه تنها نفی نشده، بلکه به عنوان ابزاری برای فهم حقیقت و زیستن بر پایه وحی معرفی شده است. بر اساس روایات ائمه معصومین (ع) نیز عقل و تعقل، شرط تحقق ایمان معرفی شده است.

وی در پایان، با نقل حدیثی از امام علی (ع) که «اقامه قرآن» را واجب می داند، خاطر نشان کرد: باید قرآن، توحید و سنت را به متن زندگی خود بیاوریم.